ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹԻՒՆԸ ՃԻՇԴ ԿՈՂՄՆՈՐՈՇԵԼ

Դամասկոսի արաբական գերաստիճանը քաղաքական իւրաքանչիւր հոսանքի համար իւրօրինակ մեկնաբանութիւններու տուն տուաւ: Գերաստիճանը թերի էր մէկէ աւելի պատճառներով: Միջ-արաբական լարուած եւ անհանդուրժելի մթնոլորտի մը մէջ, յանկարծ կը բացակայէր անոր հիմնադիր անդամներէն մէկը՝ Լիբանանը: Տակաւին աւելին. Լիբանան կը բացակայէր, որովհետեւ գերաստիճանը հիւրընկալող պետութիւնը կարծէք ասպատակած ըլլար Լիբանանը վերջին չորս ամիսներուն, արգիլելով նախագահի ընտրութիւնը եւ ամէն գնով քայքայելու երկիրին սահմանադրական կառոյցները: Լիբանան այսօր կը մղէ իր գոյութեան պայքարը, իբրեւ՝ պետութիւն, ժողովուրդ: Սխալ հետեւութեան արդիւնք է, երբ ոմանք կը փնտռեն քաղաքական այս հակամարտութեան մէջ արեւմտամէտ կամ արեւելամէտ կողմնորոշումներ կամ՝ բեւեռներ: Պահ մը կրնայ այդպիսին թուիլ, բայց պայքարը Լիբանանի գոյութեան, գերիշխանութեան պայքարն է: Ու այս ճակատագրական կացութեան մէջ, լիբանանցի ժողովուրդը տակաւին հաւատք կ'ընծայէ սնամէջ, անհեռատես «ղեկավար»-ներու, որոնք տակաւին բեմերու, հեռատեսիլի պաստառներուն վրայ «հայրենասիրութեան»ու քաղաքական երկխօսութեան պատգամներ կը յաւակնին փոխանցել իրենց հլու հնազանդ հետեւող համակիրներուն:

Լիբանանցի ժողովուրդը ու մանաւանդ քաղաքական հոսանքները, ուրիշ ոեւէ ժողովուրդէ եւ հոսանքներէ աւելի, իրենց մէջ կը պահպանեն պաշտամունքի առարկայ դարձած «կուռքեր», որոնք իրականին մէջ ո՛չ այլ ինչ են, եթէ ոչ՝ անարժէք գործիչներ, համբակ միջակութիւններ եւ ճարպիկ լարախաղացներ, որոնք գիտցած են վարձկան արարածներու հաճոյակատարութեան շնորհիւ, իրենց անուան շուրջ ստեղծել շինծու համբաւ, եւ պարզունակ ամբոխին ներկայացած են իբրեւ տաղանդաւոր, անզուգական մտքի ու կարողութեան տէր անձնաւորութիւններ, աննման հռետորներ եւ այլ բարեմասնութիւններով օժտուած տեսակ մը գերմարդեր: Օգտուելով այն դժբախտ հանգամանքէն, որ ամբոխը ինչպէս բոլոր ամբոխները, խորհելու, դատելու եւ տրամաբանելու կարողութենէ զուրկ է, կամ այդ ձանձրոյթը չ'ուզեր ստանձնել, այլ գիտէ միայն զգալ, հնազանդիլ ու ծափահարել, անխնայ կը շահագործեն անոր միամտութիւնը եւ հանրային գործին ու գործիչներու հանդէպ անոր ունեցած անսահման սէրն ու վստահութիւնը:

Ահա թէ ինչպէս, մեր հասարակական կեանքի փոթորկոտ ասպարէզին մէջ, շահարկութեան ու խաբեբայութեան մարմնացումը, տակաւին չընսելու համար՝ ոճրագործը, մորթապաշտ մը, յաճախ ղեկավարի տիտղոսով կը ներկայանայ ամբոխին, ու անկէ կ'ողջունուի, կը ծափահարուի, լիառատ կերպով կը վարձատրուի քանի մը սնամէջ անիմաստ ու տափակ բառակոյտերու փոխարէն, զորս ան, գոց ըրած, տեղի անտեղի կը թոթովէ բեմերէն՝ ապաւինելով բերանաբաց ամբոխին կոյր հաւատքին եւ կշռադատելու անընդունակութեան:

Ստրկական դարաւոր լուծը խորտակելու եւ ազատութեան լուսափառ արշալոյսը ողջունելու համար անսահման զոհողութիւններու յանձնառու ժողովուրդ մը, որպիսին է լիբանանցին, եւ նոր հորիզոններ նուաճելու համար պայքարող երիտասարդութիւնը, յառաջդիմութեան եւ հայրենասիրութեան մաքուր աւազանին մէջ մկրտուած լիբանանցի երիտասարդութիւնը, սակայն պէտք է գիտնայ տապալել Լիբանանի ազգային խորանը ապականող այդօրինակ ղեկավարները եւ շպրտել զանոնք մոռացութեան անդունդին մէջ:

Այո՛, լիբանանցին պէտք է դիմակաթափ ընէ ազգայնականութեան, հայրենասիրութեան դիմակին տակ թաքնուած նենգամիտ դպիրները, որոնք յանդգնութիւնը կ'ունենան ժողովուրդի ամէնէն նուիրական զգացումները շահագործելու եւ կը ճգնին ժողովուրդին մէջ սպաննել սէրը, հայրենիքի եւ հաւատքի գործին հանդէպ: Այո՛, հաւատք, առանց որուն ազգերն ու ժողովուրդները անընդունակ կը հանդիսանան վսեմ խոյանքներու եւ անձնուրաց զոհողութիւններու:

Լիբանանցի երիտասարդը պէտք չէ յափշտակուի ու մոլորի՝ հինգ վայրկեանի մէջ յիսուն բառեր արտասանող սրտառուչ խօսքի վարպետներէն, որոնք շնորհիւ իրենց «ճարտարութեամբ» ընտրած նախադասութիւններուն, կը փորձեն հիացնելու գինք՝ հայրենիքը քայքայելու դերը աւելի դիւրութեամբ կատարելու եւ իրենց հանդէպ գոյութիւնը աւելի երկար քաշքշելու համար:

Լիբանանցի ժողովուրդը իր հիացմունքին ու պաշտամունքին առարկան պէտք է դարձնէ այն խնկելի էակները միայն, որոնք իր պատիւին, գերիշխանութեան, անկախութեան, իր գոյութեան պահպանման համար նահատակուեցան, քաղաքական ոճիրներու զոհ գացին, բանտարկուեցան՝ կամակայանօրէն եւ պարտադրաբար..., բայց անոնք մեր սրտերուն մէջ քանդակած են իրենց սուրբ անունը եւ անմահ յիշատակը: Անոնց ժառանգորդները այսօր եւս պատրաստ են գերագոյնի զոհողութեան...:

ԱՀԱՐՈՆ ՇԽՐՏԸՄԵԱՆ

Â¾ ÆÜâ ä¾±ê ú¶Ü°È Ð²Ú²ê î²ÜÆ °ô ²ð ò²ÊÆ...

Սովետական Միութեան փլուզումէն յետոյ, Հայաստանի անկախացումը ճակատագրական եղաւ, ու հայ ժողովուրդի եղերգը սկսաւ: Հազար ու մէկ երեսակներով՝ ամէնօրեայ լրատուութեան աղբիւրներէ այդ մասին իմանալով ու կարդալով ոգեմաշ կ'ըլլանք: Վատթար կացութեան դըրուածքներու կրկնութիւնը անտեղի է, քանի որ եղելութիւնները բացայայտ են բոլորիս:

Իշխանաւոր կոչուած վերնախաւին սադայէլական միտումով առած քայլերը պատճառ եղան, որ Հայաստան Համահայկական Հիմնադրամի գեղեցիկ գաղափարականը, մասամբ վերածուի խաբկանքի, մինչեւ իսկ՝ Սփիւռքը յուսահատութեան մատնուի: Սփիւռքահայը որ տասնեակ տարիներ հայրենիքին հմայքով եւ կարօտով էր սնած, ապրած եւ երազած, ի տես իր յոյսերու եւ ակնկալութեանց փլուզումին, խորապէս զգածուեցաւ ու յուսալքուեցաւ...:

Մեծ առիթ մըն էր, որ յումպէտս աննետացաւ եւ այսօր, Սփիւռքը մտատանջ է, հայրենիքի ապագայի ճակատագրէն:

Հիասթափ Սփիւռքը շատ ձեւեր փորձեց օգնելու Հայաստանի ժողովուրդին:

Ա. Առաջարկեցին. "Ձեռքովդ պիտի տանիս ու բաշխես"- ցնորք, անիրականալի երազանք:

Բ. Սփիւռքի մարդասիրական զանազան կազմակերպութիւններ, օգնութեան իրեր կամ տոլարներ յանձնելով ընկալագիր կամ ստորագրութիւն կ'առնէին - ինքնախաբէութիւն:

Գ. Եղան սրտցաւ հայրենակիցներ, որոնք ամենաարդիական կազմածներով, գործատեղի կառուցին ու իրենց պարտականութիւնը կատարածի գոհունակութեամբ բաւարարուեցան:

Դ. "Բախտաւոր" չքաւորներ, իրենց ապրուստը ոգացող պաշտպաններ ունեցան

- Մինչդեռ վստահ ենք, թէ անոնք աշխատանք ունենալը կը նախընտրէին:

Յետոյ, եղան Սփիւռքի յաջողած գործարարներ կամ գործանատէրեր, որոնք փափաքեցան մասնաճիւղեր բանալ Մայր Հայրենիքի մէջ: Առաջին ներթին գործը դժուար կը թուի, բայց յուսահատիլ պէտք չէ: Պետական իշխանութենէն օգնութիւն կամ աջակցութիւն հայցելու տեղ, նախընտրելի պիտի ըլլար ժողովուրդին հետ շփման մտնելը: Անվստահելիներու շարքին կան նաեւ աշխատունակ, զարգացած եւ վստահելի անձեր, որոնցմով կարելի է ձեռնարկել ու կազմակերպուիլ:

Նախաձեռնողը, անձերու նկատմամբ "ոտտաոութիւն" պիտի ունենայ, այսինքն՝ խօսակցին նկարագիրը ճանչնալու բնաձին յատկութիւն: Ցետոյ, որակաւոր գործի համար, հարկ է խիստ, պահանջատէր եւ բծախնդիր ըլլալ: Ազգային կապը պէտք չէ թուլացնէ նախամեծարութիւնը գործի կանոնին եւ օրէնքներուն:

Կը յանձնարարուի որ յարմարագոյն անձերը, երիտասարդները մայր գործարանի մէջ վեց ամիս կամ տարիով մը որակաւորուին, որպէսզի իրենց գործի գիտելիքը եւ մակարդակը բարձրանայ ու գործարանի յանձնաձնումի վարժեցուին: Մինչ այդ՝ Հայաստանի մէջ կարելի է կառուցանել մասնաճիւղ, մեքենաները հոն սարքաւորել եւ յետոյ, ձեւաւորուած աշխատաւորներու հետ, արտերկրի գործարանի լաւագոյն վարպետներէ կամ գործավարներէ մին, քանի մը ամիսով Հայաստան ղրկել, կազմակերպչութեան եւ արդիւնաւորութեան կանոնաւորման վրայ հսկելու համար: Նոյնիսկ կան օտար մասնագէտներ, որոնք ցանկութիւն ունին Հայաստան երթալ աշխատելու: Այսօր թէքնիքագիտութիւնը այնքան յառաջացած է, որ համակարգիչի միջոցաւ աշխարհի որեւէ անկիւնի մէջ գտնուող մեքենայի մը նմանը, որ տեղադրուած է Հայաստան, յար եւ նման չափանիշներով, կարելի է կանոնաւորել:

Հեռաձայնով, ամէն օր, կարելի է յարաբերութեան մէջ մտնել, գործի մասին հրահանգել, տեղեկութիւն ստանալ: Օրական մէկ ժամ հետաքրքրուիլը բաւ է: Պիտի տեսնուի, թէ որքան շահաւէտ պիտի ըլլայ այս մէկը, նախաձեռնողին համար:

Այս ցուցմունքները եւ գաղափարները երբ կը յայտնենք՝ ասոնք միայն մեր անձնական մտածումները եւ յորդորները չեն: Որոշ մակարդակի հասած գործարանատէրի մը դաս տալ կամ անոր արժանապատուութիւնը վիրաւորել ալ չէ մեր նպատակը: Այդպիսի բան մը ընելու յաւակնութիւնը չունինք: Ամէն գործարանատէր իր ոճն ու նկարագիրն ունի: Մենք, պարզապէս, շփում ունեցած ենք մէկ երկու յաջողած գործարար անձերու հետ, ծանօթացած անոնց ընկերոջի կատարած ներդրումներուն ու աշխատանքի ձեւերուն, եւ նաեւ, անոնց հայրենասիրական զգացումներուն մօտէն տեղեակ ըլլալով, անոնց անցած հանգրուանները լաւ գիտնալով, ու վերջապէս՝ անոնց փորձառութեանց եւ յաջողութեանց մեր ականատեսի հանգամանքով, հայրենասէր գործարար եւ ձեռնհաս անձինք քաջալերելու ու արեւմտեան թեքնիքը Հայաստան ներմուծելու կանխամտածութեամբ է միայն, որ այս գրութիւնը գրի առինք:

Իրականութեան մէջ, մեծ գիւտ մը չէր առաջարկուածը: Արդէն նոյն ձեւով կը գործեն եւրոպական բոլոր գործարար ընկերութիւնները: Անոնք շատ տարիներէ ի վեր, հեռաւոր Արեւելքի երկիրներու մէջ մասնաճիւղեր բացած ըլլալով, տեղւոյն աշխատավարձքի ցած մակարդակէն ալ կ'օգտուին ու կրկնապատիկ եւ եռապատիկ շահեր կ'ապահովեն:

Երկու հարիւր յիսուն տարիներ առաջ, Փարիզը ժամագործութեան կեդրոն էր: Գործարարները նկատեցին, թէ Ջուիցերիոյ Լա Շէօ Տը Ֆոնտսի շրջանի կլիման խիստ եւ ձիւնապատ ըլլալով, մարդիկ ամիսներով տան մէջ նստակեաց կեանք մը ունէին, որ կը նշանակէր՝ անգործութիւն եւ աժան օրավարձ: Վայրը ժամագործութեան համար հիանալի միջավայր էր: Ուրեմն, մասնաճիւղեր բացին: Իսկ յետագային շնորհիւ տեղացիներու ուշիմութեան, ճարպիկութեան եւ հնարամտութեան, այսօր Ջուիցերիան է, որ ժամացոյցի օրրանը կը նկատուի:

Հայաստանի անկախացումէն ասդին տասնեակ մը անցած է: Բայց այս բնոյթի նախաձեռնութիւններու համար ազգային ծրագիր գոյութիւն չունի: Այս գրութիւնը նկատուած այդ պակասը լրացնելու փորձ մըն է: Հայաստանի մէջ ալ կարելի է յաջողիլ:

Մանաւանդ՝ գործարարութեան համար Արցախը աւելի հեշտ ու յանձնարարելի է: Այս գրութիւնը հազիւ վերջացուցած՝ նոր եւ լայնածաւալ ծրագրի մը գաղափարն ունեցայ:

"Հայաստան" Հիմնադրամի գաղափարը, դըժբախտաբար իշխող խմբակի վարչութեան անձնական շահարկումի, թալանի միտումնաւոր ընթացքի պատճառաւ, իր ատեն մը ստեղծած վըստահութիւնն եւ ոգեւորութիւնը կորսնցուց, գրեթէ սնանկացաւ: Որով մեր առաջարկը՝ Սփիւռքի յատուկ պատկանելութեամբ "Հայաստանի Օգնութեան Հիմնադրամի" մը կազմակերպումն է (որուն կրնայ Հայաստանի հայն ալ մասնակցիլ 7-9 խորհրդականներով): Վերին Կեդրոնական վարչութիւն մը կրնայ կազմուիլ, որ իր հակակշիռին տակ կրնայ տասնեակ յանձնախումբեր ունենալ: Սփիւռքի մէջ կան ձեռներէց ու զարգացած, գործունեայ, անձնուէր հայրենասէրներ, Ամերիկայի Հայկական Համագումարը կամ Փարիզի Հայկական Հարցի Յանձնախումբի նման կազմակերպութիւններ, որոնք ի հարկին, 15 հազար մարդ կրնան փողոց իջեցնել: Հայաստանի Օգնութեան Հիմնադրամի դրամագլուխը պիտի հայթայթուի սփիւռքահայերէ: Հաստատ կրնանք ըսել, թէ մեր առաջարկով՝ ո՛չ մէկուն սեփական գրպանէն տոլար մը իսկ պիտի չելլէ:

Թէ՝ ինչպէ՞ս - պիտի հարցուի: Պատասխանենք: Ակնյայտ է, որ Սփիւռքի մէջ միջակ, բարեկեցիկ եւ հարուստ անձինք, բոլորն ալ՝ իրենց անձնական գործը ունին, որով իրենց ապրուստը գրեթէ ապահոված են: Ուրեմն, դրամատան (պանք) մէջ իրենց ունեցած պահեստին (որուն անհրաժեշտ կարիքը չունին) բերած տարեկան տոկոսին մէկ մասին նուիրատուութեամբ դրամագլուխ պիտի կազմուի, այսինքն՝ ձեւով մը "օդէն եկած" դրամով: Օրինակ՝ անձ մը "Պանք"-ի մէջ 200.000 տոլար ունի, միջին հաշուով 5 առ հարիւր տոկոսով շահարկուող, որ տարեկան 10.000 տոլար կը բերէ, ասոր 2 հազար տոլարը, ուրիշ մը՝ 3 միլիոն ունի՝ որ 150.000 տոլար կը բերէ, անոր 20 կամ 30 հազարը, իսկ 100.000 ունեցողին, 5 հազարին (տոկոսին) հազարը, ալ աւելի միլիոններ ունեցողը... Աստուած աւելցնէ...: Ամէն անձ ըստ իր խղճմտանքին, հայրենասիրութեան եւ դեռ առատաձեռնութեան, կրնայ որոշ գումարներ նուիրել կը կարծենք... եթէ իրենց կատարելիքը բաղդատենք տուածին հետ այն երիտասարդներուն որոնք, ի հարկին, առանց այլ եւայլի, իրենց կեանքն իսկ կը նուիրեն հայրենիքին...: Ա՛լ եզրակացութիւնը դուք ըրէք, սիրելի ընթերցող:

Ուրեմն, Հայաստանի Օգնութեան Հիմնադրամը իբր նախաձեռնող մարմին, սեղան պիտի նստի Հայաստանի արդիւնաբերական կամ ճարտարարուեստական, հողագործական նախարարութեանց հետ, որ որոշէ Հայաստանի կարիքները եւ ձեռնարկէ անոր պէսպիսուն պահանջներու դասաւորման, եւ թէքնիքի կարողութիւններն ու այլ յարմարութիւններն ալ աչքի առաջ առնելով պիտի ճշդէ, թէ ո՞ր մարզն է առաջնայինը, հարկաւորն ու նպաստաւորը, ըստ այնմ, օգնութեան ծրագիր պէտք է պատրաստէ: Ուրեմն, ըստ այդ ծրագրի կատարման՝ վերին վարչութիւնը պէսպիսուն յանձնախումբեր պիտի ստեղծէ, որոնք պիտի զբաղին գործարաններու կառուցումով, մեքենաներու գնումով, աշխատատեղիներու սարքաւորումով, աշխատաւորներու մասնագիտացումով, Հայաստանի կամ արտերկրի համալսարաններու մէջ գատերու պատրաստութեամբ եւայլն: Եթէ պէտք ըլլայ՝ այս յանձնախումբերը, իրենց կարգին, ենթամասնախումբեր կրնան ունենալ:

Անշուշտ, լուրջ ծրագրումով եւ աշխոյժ գործադրութեամբ լաւ արդիւնքի հասնելու համար, յանձնախումբերու եւ մասնախումբերու մէջ աշխատող անձերը, բոլորն ալ վճարովի պիտի ըլլան, որպէսզի աշխատանքը կարելի ըլլայ հսկակշռել եւ արձանագրել վերելք ու արագ արդիւնք: Հայաստանի ցած օրավարձքի կարելիութեամբ կրնանք մրցիլ աշխարհի հետ, նոյնիսկ "տոփինկ" ընել, արդիւնաբերուած ապրանքի վրայ շատ քիչ շահ աւելցնելով: Օրինակ, օտար երկիրներու մէջ, գուլպայի արտադրութեան գինը երեք տոլար է կամ 0.80 սենթ: Կարելի է գուլպայ արտադրել եւ զայն մէկ կամ 1.2 տոլարի ծախել, պայմանաւ որ արտադրուած ապրանքներու որակը եւ ծրարումը ներկայանալի ըլլան, եւրոպական մակարդակով: Ասոր համար աշխատաւորները պէտք է հոգեբանօրէն համոզել եւ անոնց ըմբռնել տալ, թէ իրենց անձնական գործին պէս բծախնդիր ու հոգով պարտին աշխատիլ, նաեւ իբր հայրենասիրական պարտականութիւն: Իրականութեան մէջ, նպատակը շահոյթ գրպանելը չէ, այլ՝ Հայաստանի ժողովուրդին աշխատանք ու գործ հայթայթել, անոր ինքնավստահութիւն ներշնչել, հոգեկան փլուզումէ ազատել, ապագան ապահովել, քանզի դրամագլուխը տեւական Հայաստանի Օգնութեան Հիմնադրամէն գալիք նուիրատուութեամբ պիտի բեղմանայ:

Այս գրութեամբ՝ Հայաստանի հայը մուրացկանի կամ ողորմութեան կարօտի բարդոյթէն, իսկ Սփիւռքի հայն ալ "Կթան կով"-ի վիճակէն պիտի ազատին:

Իսկ Հայաստանի պետութեան (կառավարութեան) շահու բաժինը, աշխատաւորներու ամսականներէն եւ գործարաններու տարեկան շահերէն առնուելիք տուրքերը պիտի ըլլան:

Հետեւաբար, երկիրը պիտի անդորրի եւ բարգաւաճի: Ներկայի պայմաններով, այսինքն՝ Հայաստան ներդրում ընող հայրենասէր անձերու անհատական կարելիութեամբ կարելի է 50, 300, 20 կամ 500 ու 1000 հոգիի գործ հայթայթել: Արդէն կը կատարուի: Մեր նպատակը այդ ազնիւ անձերու համեստութիւնը վիրաւորել չէ (եթէ գրուի անոնց ըրած զոհողութիւններուն մասին, մարդ ափ ի բերան կը մնայ), այլ՝ աւելի ամբողջական ծաւալով, արմատական եւ կայուն, ամբողջ ժողովուրդը ընդգրկող մեքանիզմի մը գործադրութեան իրականացումն է: Հայաստանի Օգնութեան Հիմնադրամի հսկայական կարելիութեամբը, Հայաստան երրորդ դասակարգի երկրի դիրքէն բարձրանալով, աշխարհի ճարտարարուեստական յառաջացեալ երկիրներէն մին կրնայ ըլլալ:

Հայաստան Օգնութեան Հիմնադրամի (Հ.Օ.Հ.) նուիրատուներուն դոյզն կասկած չպատճառելու համար, հարկաւոր է թափանցիկ ըլլալ, ամէն տարուայ առաջին ամիսներուն մանրամասնօրէն հրատարակել անցեալ տարուան գործունէութեան հաշուեկշիռը եւ նոր ծրագիրները գոնէ նուիրատու հասցէներուն ուղարկել, որպէսզի նուիրատուները հոգեպէս բաւարարուին, ուրախանան: Այսպիսով նուիրատուներու շրջանակը կ'ընդլայնի եւ քանակը կը բարձրանայ: Հ.Օ.Հ. որեւէ թիւրիմացութեան տեղի չտալու համար եւ ստիպողաբար, իր բոլոր գործունէութիւնները կանոնաւորել եւ իր փաստաբանական յանձնախումբին միջոցաւ պարտի անխախտ օրէնքներով օժտել հիմնարկը:

Այսպիսով արտաճոսքը կը դադրի: Ցետոյ՝ ներգաղթ է որ կը սկսի: Ինչո՞ւ չէ, կարելի է նաեւ, որ օտար աշխատաւորի պէտք զգացուի:

Ասոնք երեւակայութիւն-տեսիլք չեն: Եթէ լաւ մտածուի՝ անկարելի չէ ասոնց իրագործումը: Այսօրուան անել կացութեան վերջ տալու եւ միանգամընդմիշտ ու անպայման յաջողելու համար ստիպուած ենք, այս ու նման ծրագիրները, որպէս կամքի եւ հայրենասիրութեան առաջադրանք, ընդունիլ եւ ըստ այնմ աշխատիլ: Պատերազմի դաշտի յաղթական հայը, կրնայ եւ ստիպուած է, անպայման, տնտեսական պատերազմն ալ շահիլ:

Աշխարհի այս մտահոգիչ եւ փոթորկոտ, անկայուն, թակարդներով լի կացութիւնը, զմեզ յաջողիլ կը պարտաւորէ:

ՆԱԶԱՐԷԹ ՍՐՄԱՔԷՇԵԱՆ